

Redaktørene har ordet: Tospråklig opplæring

Lise Iversen Kulbrandstad, Randi Myklebust og Irmelin Kjelaas

Kvalitet i utdanning, det å sikre inkluderende og likeverdig utdanning og fremme livslang læring for alle, er fastsatt som FNs bærekraftsmål nummer fire. UNESCO, som har hovedansvar for å følge opp arbeidet med dette målet, framhever betydningen av språk og forståelighet. «If you don't understand, how can you learn?», skriver organisasjonen (UNESCO, 2016, s. 1) og argumenterer for at alle bør få minst seks år med undervisning på morsmålet, forstått som språket som snakkes i hjemmet, i tillegg til undervisning i landets offisielle språk. For barn og unge som vokser opp med mer enn ett språk, er tospråklige opplæringsmodeller med andre ord én måte å fremme utdanningskvalitet på. De to artiklene som presenteres i denne utgaven av *NOA norsk som andrespråk*, tilfører begge ny kunnskap om ulike varianter av tospråklig opplæring i den norske konteksten. Else Ryens artikkel, «Tospråklig opplæring i Norge – en forskningsoversikt», konsentrerer seg om tospråklig opplæring for minoritetsspråklige elever fra familier med innvandrer- og flyktningsbakgrunn. Artikkelen gir ikke bare en forskningsoversikt, men også et historisk tilbakeblikk på femti års utdanningspolitikk og de skiftende rammevilkårene som tospråklig opplæring har hatt for denne elevgruppen i løpet av perioden. Behovet for og bruken av tospråklig lærerkompetanse behandles spesielt.

Artikkelen til Sigrid Slettebakk Berge og Eli Raanes, «Tospråklig undervisning mellom norsk og norsk tegnspråk for døve og hørselshemmede elever», omhandler opplæringen til en annen gruppe flerspråklige barn og unge. Artikkelen bygger på klasseromsobservasjoner og intervjuer med lærere fra skoler som har egne tegnspråklige avdelinger eller

klasser. Artikkelen dokumenterer og diskuterer ulike måter et utvalg lærere ivaretar en bimodal og tospråklig undervisning av døve og hørsels-hemmede elever som har norsk tegnspråk som ett av sine språk.

Arbeidet med dette nummeret startet opp høsten 2023, og Randi Myklebust og Lise Iversen Kulbrandstad har hatt hovedansvaret for det. Den 1. januar 2024 var det et redaktørskifte i NOA. Bård Uri Jensen gikk ut av redaksjonen og ble erstattet av Irmelin Kjelaas fra NTNU. Vi tre i den nåværende redaksjonen vil benytte anledningen til varmt å takke Bård for en solid og viktig innsats for tidsskriftet og for at han har brukt sin kompetanse og nøyaktighet til å sikre kvalitet i NOAs artikler fra 2020 og til og med oppstarten på dette nummeret i 2024. Takk, Bård!

Når dette skrives, er den sekstende konferansen om Nordens språk som andrespråk, Nordand 16, nylig avholdt ved Södertörn högskola i Sverige. Det norske andrespråksmiljøet var godt representert med et bredt utvalg tematikker og tilnærminger. Universitetet i Bergen har nå overtatt stafettpinnen og skal arrangere den neste Nordand-konferansen i 2026. Men før det møtes fagmiljøet til NOA-konferanse på Hamar den 12.-13. juni 2025. Sett av datoene allerede nå. Mer informasjon kommer snart.

Redaksjonen takker alle som så villig stiller opp som fagfeller for artikler som kommer inn til NOA. Fagfellevurderingene er helt sentrale bidrag i utviklingen av kvalitet i manusene. Takk til alle dere som forblir anonyme! Vi minner samtidig om at *NOA* fortløpende tar imot manus til vurdering. Mer informasjon finnes på nettsidene våre: <https://ojs.novus.no/index.php/NOA>. Neste nummer er et temanummer om imitasjon av norsk med andrespråkspreg. Gjesteredaktører er Anne Golden og Lars Anders Kulbrandstad.

Litteratur

UNESCO (2016). «*If you don't understand. How can you learn?*». Global Education monitoring report. Policy paper 24. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000243713>